

กันไว้ดีกว่าแก้ แต่จัดการข้อมูลบนโลกออนไลน์

ภาวูธ พงษ์วิทย์ภานุ

ข้อมูลในโซเชียลมีเดียที่อาจดูว่าเป็นเรื่องปกตินั้น
นักพัฒนาสามารถนำมาปะติดปะต่อได้
อาจทำให้รู้ที่ตั้ง รู้แนวคิด รู้จักเพื่อน รู้สิ่งแวดล้อม ฯลฯ
บ่งบอกถึงตัวตนได้แทบทุกอย่างซึ่งข้อมูลต่างๆ
สามารถโยงใยกลายเป็น Social Big Data นั้นเอง

กันไว้ดีกว่าแก้ แค่จัดการข้อมูลบนโลกออนไลน์

หากมีการนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์จะทำให้สามารถจัดกลุ่ม (segment) ได้ว่ากลุ่มคนมีพฤติกรรมอย่างไรบ้างหรือมีแนวความคิดแบบไหน

เมื่อต้นเดือน มี.ค. ที่ผ่านมามีข่าวใหญ่เกี่ยวกับคนจำนวนมากพากันลบบัญชี "เฟซบุ๊ก" สาเหตุจากการที่ข้อมูลมีการรั่วออกมา โดยบริษัทที่ทำธุรกิจเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูลชื่อว่า "แคมบริดจ์ อนาคตโลก" ได้ทำการดึงข้อมูลของคนราว 2 แสนคนและสามารถกระจายออกไปต่อได้ถึง 50 ล้านคน

คนเหล่านี้มีการยินยอมให้ดึงข้อมูลได้ การดึงข้อมูลน่าจะมาจากการทำเซอร์เวย์หรือควิซ เพราะก่อนที่จะควิซจำเป็นต้องใช้บัญชีเฟซบุ๊ก ล็อกอินเข้าเสียก่อน เมื่อล็อกอินเข้าไปแล้ว นักพัฒนาจะสามารถเก็บข้อมูลหรือโทเคน ก็เหมือนกับ การได้สิทธิ์เข้าถึงข้อมูลได้ในระดับหนึ่ง เช่น ชื่อ นามสกุล เน็ตเวิร์ค ฯลฯ แล้วแต่ว่าจะดูข้อมูลอะไร แต่สิ่งที่นักพัฒนา ต้องการก็คือ ข้อมูลของเพื่อนในเน็ตเวิร์คซึ่งสามารถนำไปทำ โครงการอื่นๆ ต่อได้

หากมีการนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์จะทำให้สามารถจัดกลุ่ม (segment) ได้ว่ากลุ่มคนมีพฤติกรรมอย่างไรบ้างหรือมีแนวความคิดแบบไหน ทุกวันนี้ดาต้าต่างๆ ในโซเชียลมีเดียจะแบ่งได้เป็นหลายระดับ ประเด็นสำคัญ คือ ข้อมูลที่นักพัฒนาสามารถเข้าถึงได้มันอาจนำไปสู่การนำไปใช้ทำอย่างอื่นได้มากขึ้นด้วย การใช้โซเชียลมีเดียบางครั้งข้อมูลอาจมีความละเอียดอ่อนในเรื่องของความเป็นส่วนตัวอยู่ ข้อมูลที่เราโพสต์ไปนั้นหลายๆ อย่างอาจเป็นสาธารณะและข้อมูลเหล่านี้ก็มีช่องทางพิเศษที่เป็นช่องทางสำหรับนักพัฒนาจะสามารถดึงข้อมูลเหล่านี้ได้

กันไว้ดีกว่าแก้ แค่จัดการข้อมูลบนโลกออนไลน์

แต่อย่างไรก็ตามการจะดึงข้อมูลเหล่านี้ได้ต้องได้รับสิทธิ์ยินยอมจากเจ้าของข้อมูลเสียก่อน ซึ่งข้อมูลเหล่านี้เมื่อนำมาประกอบกันดีๆ จะสามารถบอกพฤติกรรม และอาจนำไปสู่การคาดการณ์หรือทำให้รู้ถึงมุมมองและความคิดได้เลย

การที่มีคนไม่พอใจหรือต้องการที่จะลบเฟซบุ๊กนั้น ก็เป็นเพราะคิดว่าเฟซบุ๊กนั้นเก็บข้อมูลไม่รัดกุมพอ ทำให้บริษัทดังกล่าวสามารถดึงเอาข้อมูลของผู้ใช้ไปวิเคราะห์ได้ จนถึงมีผู้คาดการณ์ว่าได้มีการนำไปใช้ในเรื่องของการเมืองครั้งที่ผ่านๆ มา การซื้อโฆษณาสมัยนี้สามารถกำหนดกลุ่มเป้าหมายได้ ดังนั้นหากมีข้อมูล มีรายชื่อลูกค้าก็สามารถเอาข้อมูลมาจัดกลุ่มตามที่ต้องการได้

ยังมีข้อมูลมาก การทำโฆษณาหรือส่งข้อมูลออกไปจะยิ่งมีความแม่นยำมากขึ้น ดังนั้นเวลาที่ดูฟีดหรือดูเฟซบุ๊ก ข้อมูลบางอย่างอาจไม่ได้เกิดอย่างธรรมชาติ อาจมีการวางแผนมาอย่างดี มาจากการวิเคราะห์ข้อมูลของคุณจึงทำให้เห็นข้อมูลเหล่านั้นนั่นเอง

จะเห็นว่าเมื่อมีการเข้าถึงข้อมูลและสามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้ การสื่อสารก็สามารถที่จะเลือกเอาแต่เรื่องที่กำลังสนใจหรือเกี่ยวข้องมานำเสนอ ยังมีจำนวนคนมากเท่าใดก็ยังคงจัดกลุ่มได้มาก ดังนั้นในการนำเสนอข้อมูลเพื่อไปเปลี่ยนมุมมองคนเหล่านั้นผ่านโซเชียลมีเดียจึงไม่ใช่เรื่องยากแต่อย่างใด

กันไว้ดีกว่าแก้ แค่จัดการข้อมูลบนโลกออนไลน์

ข้อมูลในโซเชียลมีเดียที่อาจดูว่าเป็นเรื่องปกตินั้น นักพัฒนาสามารถนำมาปะติดปะต่อได้ อาจทำให้รู้ที่ตั้ง รู้แนวคิด รู้จักเพื่อน รู้สิ่งแวดล้อม ฯลฯ บ่งบอกถึงตัวตนได้แทบทุกอย่าง ซึ่งข้อมูลต่างๆ สามารถโยงใยกลายเป็น social big data นั้นเอง

ปัจจุบันอุปกรณ์ต่างๆ ก็เริ่มสร้างดาต้า เช่น นาฬิกาสุขภาพที่เก็บข้อมูลทั้งหมดจนเกิด คำที่เรียกว่า Digital Footprint ซึ่งจะบอกเส้นทางเกี่ยวกับดิจิทัลของคุณ ไม่ว่าจะเป็นเวลา สถานที่ และอื่นๆ และหากมีการรวบรวมเข้าด้วยกันจะกลายเป็นข้อมูลชั้นดี

ดังนั้นการใช้ชีวิตในวันนี้ต้องรู้ว่าทำอยู่ในปัจจุบัน มีข้อมูลใดที่เซ็นซิทีฟมาก ควรต้องรู้ ด้วยว่ากำลังใช้โปรแกรมอะไรอยู่และมันทำงานหรือเก็บข้อมูลอะไร หากรู้ก็จะบริหารข้อมูลได้ นอกจากนี้ยังมีเรื่องของการใช้งานที่มีการเปิด privacy ของข้อมูล ต้องรู้ว่าควรเปิดระดับไหน แอปพลิเคชันบางตัวมีการเก็บข้อมูลอย่างต่อเนื่องและอาจจะเป็นมัลแวร์ ฉะนั้นแอปไหนที่ไม่ได้ใช้ก็ควรจะเอาออกไป

ที่ว่ามาเป็นสิ่งที่จัดการเองได้ง่ายจริงๆ แล้วผู้ให้บริการต่างๆ ก็จะมีบริการที่สามารถบริหารข้อมูลต่างๆ ได้หมด เช่น ดูได้ว่าดาต้าของคุณที่อยู่ในกูเกิลว่ามีการเก็บอะไรไปบ้าง หรือคุณสามารถที่จะดาวน์โหลดข้อมูลกิจกรรมทั้งหมดในเฟซบุ๊กได้ตั้งแต่วันที่เริ่มใช้งาน

กันไว้ดีกว่าแก้ แค่จัดการข้อมูลบนโลกออนไลน์

สำหรับคนที่ใช้กูเกิลแนะนำให้ลองเข้าไปที่ myaccount.google.com จะเข้าไปสู่หน้าที่สามารถบริหารข้อมูลได้ทั้งหมด สามารถปรับข้อมูลได้ว่าจะเปิดหรือปิดสิ่งใด ดูการใช้งานในแต่ละครั้ง ดูการค้นหาแต่ละครั้ง รวมถึงสามารถจัดการลบข้อมูลได้ด้วย หรือใครที่ใช้เบราว์เซอร์ที่เป็นกูเกิลโครมจะมีปุ่มสามปุ่มเพื่อเข้าไปสู่การใช้หน้าต่างในโหมดไม่ระบุตัวตน (Incognito) ซึ่งในโหมดนี้จะไม่มีการเก็บข้อมูลใดๆ ทั้งสิ้น ลองใช้โหมดนี้ดูก็ น่าจะช่วยได้พอสมควร หรือบางคนที่ไม่อยากใช้แอปแชทต่างๆ ไปเพราะกลัวว่าจะมีการเก็บ log ก็จะมีแอปแชทบางตัวที่ค่อนข้างจะมีความปลอดภัยสูง เช่น แอปแชทที่ชื่อ Telegram ล่าสุดมีคนใช้ทะลุ 200 ล้านคน จุดเด่น คือ จะเป็นแอปแชทที่ไม่มีการเก็บ log มีการเข้ารหัสทั้งหมดซึ่งก็น่าจะปลอดภัยสำหรับการแชท

ถึงตรงนี้อาจจะบอกทุกคนว่า ขอให้รู้ตัวว่ากำลังทำอะไรอยู่บนโลกออนไลน์ เพราะมีการเก็บข้อมูลทุกอย่าง ถ้าจะให้ดีควรลองเข้าไปศึกษาอย่างที่แนะนำไว้จะได้ทราบว่าแต่ละทีๆ มีการเก็บข้อมูลอะไรไปบ้าง ซึ่งบางครั้งสามารถย้อนกลับไปดูข้อมูลของตัวเองได้ว่าเคยทำอะไรไปบ้าง ในทางกลับกันมันก็ให้ประโยชน์ได้ด้วยเช่นเดียวกัน

ที่มา : หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ วันที่ 24 เมษายน 2561

หอสมุดธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.)

Website : library.baac.or.th

Facebook : www.facebook.com/baaclibrary